

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

28 ביולי 2020

845

ז' באב התש"ף

עמוד

הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון מס' 14) (חובת הודעה ללקוח טרם סירוב שיק), התש"ף-2020 . . 48

הצעת חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון מס' 14) (חובת הודעה ללקוח טרם סירוב שיק), התש"ף-2020*

- הוספת סעיף 7א 1. בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 7 יבוא:
- (א) הודעה בדבר הצורך בהפקדת כספים בחשבון שיקים ללא כיסוי, יישלח הודעה לבעל החשבון שעליו משוך השיק כדי ליידע אותו בדבר הצורך בהפקדת כספים בחשבונו עד סוף יום העסקים כדי למנוע את סירוב השיק; ההודעה תישלח מוקדם ככל האפשר כדי לאפשר לבעל החשבון להפקיד בו כספים עד לסופו של אותו יום עסקים.
- (ב) לא הופקדו בחשבון כספים המאפשרים את פירעון השיק עד תום יום העסקים שבו נשלחה ההודעה לבעל החשבון לפי סעיף קטן (א), יראו את השיק כשיק שסורב.²
2. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (5) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 לפי חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 (להלן – החוק), בנק אינו מחויב לעדכן לקוח ששיק שמשך עלול להיות מסורב בשל העדר כיסוי. המידע בדבר העדר הכיסוי נודע ללקוח רק בדיעבד, לאחר שהשיק כבר סורב, ורק אז הלקוח נחשף להגבלות שעלולות להיות מוטלות עליו ועל חשבונו.

סעיף 2 סעיף 10 לחוק קובע כי לקוח מוגבל ולקוח מוגבל חמור רשאים לבקש מבית המשפט לבטל הבאת שיק במניין השיקים שסורבו אם התקיימה אחת מהעילות המנויות באותו סעיף. מוצע להוסיף לעילות אלה עילה בהתקיים הנסיבות בסעיף 7א המוצע לחוק ולקבוע כי לקוח יהיה רשאי לבקש מבית המשפט לבטל הבאת שיק במניין השיקים שסורבו גם אם הבנק לא שלח לו הודעה על הצורך בהפקדת כספים לחשבון כדי למנוע את סירוב השיק, אם הבנק שלח הודעה כאמור לפני התקשרות שאינם תואמים את הפרטים שהלקוח נתן לו או אם לא חלף הזמן שבו בעל החשבון היה יכול להפקיד כספים בחשבון כדי למנוע את סירוב השיק ובכל זאת השיק סורב. כל זאת, אם בית המשפט התרשם שאם הבנק היה ממלא את חובתו כנדרש היה הלקוח יכול להפקיד בחשבון כספים שיאפשרו את פירעון השיק.

סעיף 3 יישומו של התיקון המוצע דורש קביעת הוראות ביצוע פרטניות שיביאו בחשבון סוגים שונים של חשבוניות ושל לקוחות ויבטיחו כי ההודעה ללקוח תימסר בדרך המהירה והיעילה ביותר כדי להשיג את תכליתה. לכן, מוצע להסמיך את המפקח על הבנקים לקבוע פרטים אלה:

1. פרטי ההודעה ללקוח, למשל פרטים על היקף הסכומים שהלקוח נדרש להפקיד ועל המועד האחרון להפקדת כספים בחשבון;

לו לקוחות היו יודעים מראש על כוונת הבנק לסרב לפרוע את השיק, יש אפשרות שהיה ביכולתם להפקיד כספים בחשבון שיאפשרו את פירעון השיק וימנעו את סירובו. לכן, מוצע לקבוע כי כאשר מוצג שיק לפירעון ואין בחשבון הבנק יתרה מספקת שמאפשרת את פירעונו, הבנק יהיה חייב להודיע לבעל החשבון שעליו להפקיד כספים בחשבון עד סוף יום העסקים כדי למנוע את סירוב השיק. ההודעה תישלח לבעל החשבון מוקדם ככל הניתן, כדי לתת לו זמן רב ככל האפשר לנסות ולהפקיד כספים בחשבון, ורק אם לא יופקדו בחשבון כספים שמאפשרים את פירעון השיק עד לתום יום העסקים שבו נשלחה ההודעה ייחשב השיק כשיק שסורב.

בהקשר זה יובהר כי אין בתיקון המוצע כדי לשנות או לפגוע בכללים החלים היום על המערכת הבנקאית, שלפיהם מסגרת הזמן לזיכוי סופי של שיקים היא שלושה ימי עסקים בנקאיים נוסף על היום שבו הוצג השיק, כמו כן, כדי שהבנק יימנע מסירוב השיק בסיומו של יום העסקים, העברת הכספים לחשבון על ידי הלקוח צריכה להיות סופית.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת

* הצעת חוק מס' 410/23/פ (מספר פנימי: 2086004): הועברה לוועדה ביום ב' בתמוז התש"ף (24 ביוני 2020).

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 136; התשע"ח, עמ' 252.

”(6) הבנק לא שלח הודעה ללקוח על הצורך בהפקדת כספים בחשבון לפי סעיף 7א (בפסקה זו - הודעה), הבנק שלח הודעה לפרטי התקשרות שאינם תואמים את הפרטים שהלקוח מסר לו או שיום העסקים שבו נשלחה ההודעה טרם הסתיים, ובשל כך סורב השיק, ובית המשפט התרשם שהלקוח יכול היה להפקיד בחשבון כספים שיאפשרו את פירעון השיק.”

3. בסעיף 20(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (א1) יבוא:
”(ב) פרטי ההודעה בדבר הצורך בהפקדת כספים בחשבון לפי סעיף 7א, הגורמים שאליהם תישלח ההודעה והמועד שבו תישלח, וכן דרכי מסירתה ללקוח, ובלבד שדרכי המסירה יתאימו לכל סוגי הלקוחות.”.
4. תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו. תחילה

ד ב ר י ה ס ב ר

לפרטי ההתקשרות שבידי הבנק. יובהר כי אם הלקוח לא מסר פרטי התקשרות שמאפשרים מסירת הודעה מהירה, המפקח יוכל לקבוע כי הבנק לא יידרש למסור הודעה לאותו לקוח;

4. המועד שבו תישלח ההודעה, בהתאמה למסגרת הזמנים שלפיה הבנקים פועלים כיום מכוח האסדרה שחלה עליהם.

סעיף 4 כדי לאפשר למערכת הבנקאית את השהות להיערך ליישומו של התיקון המוצע, מוצע לקבוע את תחילתו לשנה מיום פרסומו.

2. הגורמים שאליהם יידרש הבנק לשלוח את ההודעה בהתאם לטיבו של החשבון, למשל למי הבנק נדרש לשלוח את ההודעה אם מדובר בחשבון משותף או בחשבון של תאגיד;

3. דרכי מסירת ההודעה ללקוח - המפקח יכול לקבוע שמסירת ההודעה תהיה, למשל, בדרך של שליחת מסרון, שליחת הודעה קולית, שליחת דואר אלקטרוני או בכל דרך אחרת שתעביר ללקוח את ההודעה במהירות האפשרית. דרכי מסירת ההודעה יצטרכו להתאים לכל סוגי הלקוחות, כך שהבנק יוכל להעביר את ההודעה לכל לקוח בהתאם

יוזמים: חברי הכנסת יעקב אשר, משה גפני

